

## Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

**Školní rok: 2018**

**Destinace (země, místo): provincie Chaco – Argentina, Paraguay**

**Jméno, příjmení: Pavlína Řeháčková**

### **Obecné informace**

*Provincie Chaco leží na severu Argentiny. Během roku je převážně velmi teplé, v létě může teplota dosahovat až 45 stupňů (období prosince, ledna a února). Zima je poměrně mírná, ale s ohledem na absenci jakéhokoliv topení, není příliš příjemná. Typické jsou pro tuto oblast silné větry, které zároveň výrazně ovlivňují teplotu vzduchu. Proto je pro Chaco typické časté střídání teplot. Můžeme mluvit až o extrémních výkyvech, kdy se během dvou dnů změní teplota např. o 15 stupňů. Na venkovní teplotu mají vliv také prudké srážky, které zároveň znesnadňují pohyb po městě kvůli zatopeným silnicím. Většina obyvatel se živí zemědělstvím a chovem dobytka.*

*Učitel se do míst svého působiště dopravuje zpravidla autobusem. Všechny oblasti jsou propojeny celkem dobrými autobusovými spoji. V případě delších vzdáleností je možné létat z Resistencie do větších měst Argentiny (Buenos Aires, Córdoba, Salta atd.).*

*V tomto školním roce bylo ubytování učitele zajištěno v menším domečku v centru města, který vlastní jeden z českých krajanů. V domečku se nachází ložnice, kuchyňka, jídelna – pracovna, koupelna a dva malé dvorečky.*

*Učitel je smluvně vázán vyučovat v následujících 4 místech: v Presidencia Roque Sáenz Peña, v Resistencii, v Pampa del Indio (vše provincie Chaco – Argentina) a v Paraguayi.*

*Obecně lze říci, že výuka českého jazyka probíhá pravidelně od začátku března do poloviny prosince. V lednu a únoru jsou prázdniny, kdy výuka probíhá dle domluvy se studenty v omezené míře, nebo neprobíhá vůbec.*

### **Presidencia Roque Sáenz Peña**

Presidencia Roque Sáenz Peña je téměř dvoustetisícové město (2. největší v provincii Chaco). Ačkoliv se jedná o velké město, celkové služby dostupné ve městě se spíše rovnají menšímu městu u nás. Ve městě je však veškerá občanská vybavenost. Obyvatelé se mohou přepravovat městskou hromadnou autobusovou dopravou a z autobusového terminálu vyjíždějí spoje do většiny velkých měst Argentiny. I přestože se nejedná o turistickou destinaci, lze zde najít několik zajímavých míst jako jsou lázně, městská katedrála či zoologická zahrada.

V Sáenz Peña se nachází jedna z největších krajských komunit v Latinské Americe. Z tohoto důvodu se jedná o hlavní působiště učitele českého jazyka. Funguje zde významný spolek Unión Checoeslovaca, v jejímž čele je předseda Roberto Bubeník. Místní spolek disponuje budovou, ve které lze najít muzeum, jazykovou učebnu, taneční sál, kancelář a společné prostory. Součástí areálu je i velká budova, ve které se nachází velká kuchyň a sál s jevištěm. Ve venkovních prostorách se nachází hřiště a rozsáhlá plocha pro pořádání venkovních oslav.

Významným pilířem spolku je folklórní taneční soubor *Moravanka*, který je složen ze 4 skupin: dětí předškolního věku, dětí, adolescentů a dospělých. Nejdůležitější skupinou jsou adolescenti, kteří tančí téměř na profesionální úrovni. *Moravanka* vystupuje nejen v oblasti provincie Chaco, ale účastní se i dalších významných festivalů imigrantských kultur jako je *Fiesta Nacional del Inmigrante* v Oberá, v provincii Misiones, *Buenos Aires celebra*, což je festival v hlavním městě Argentiny či *El Encuentro de las Colectividades de Alta Gracia*, ve městě Alta Gracia, v provincii Córdoba. Úkolem krajského učitele je účast na některých z těchto akcí a případná spolupráce s lektorkou tance Melanie Ayelén Gutierrez Rath, např. při výběru hudby a překladech písní.



Taneční soubor Moravanka (foto autorka)

Starší generace krajanů dochází na zkoušky pěveckého sboru *Melodie*, který prezentuje československou kulturu během akcí pořádaných v Sáenz Peña.

Výuka probíhá v prostorech Unión Checoeslovaca. Jazyková učebna je vybavena černou tabulí, menší bílou tabulí, dataprojektorem, reproduktory a odbornou knihovnou. V kanceláři Unión Checoeslovaca je také dostupný počítač a tiskárna.

V roce 2018 probíhala výuka češtiny u 8 následujících skupin:

1. skupina: děti (9–13 let) – 4–7 studentů (60 min. 2–3 krát týdně)
2. skupina: adolescenti (15–23 let) – 2 studenti (90 min. týdně)
3. skupina: dospělí – začátečníci I – 4–6 studentů (90 min. týdně)
4. skupina: dospělí – začátečníci II – 2 studentky (90 min. týdně)
5. skupina: dospělí – mírně pokročilí – 4 studentky (90 min. týdně)
6. skupina: dospělí – středně pokročilí – 2 studenti (90 min. týdně)
7. skupina: dospělí – pokročilí – 2 studentky (60 min. 1–2 krát týdně)

## 8. skupina: senioři –pokročilí – 5–8 studentů (90 min. týdně)

Na konci roku obdrželi všichni úspěšní absolventi kurzů certifikát.

Během školního roku došlo k rozporům členů Unión Checoeslovaca a někteří rodiče se rozhodli neposílat svoje děti na výuku českého jazyka do prostor spolku. Po konzultaci s vedením Unión Checoeslovaca a s rodiči dětí jsme se rozhodli, že výuka bude probíhat v domě krajana Juana Carlose Misurdy, protože právě z této rodiny se účastnilo nejvíce žáků výuky českého jazyka. Výuka zde probíhala 2–3krát týdně (ve spolku probíhala 3krát týdně). Tento problém se týkal i dvou žáků ze skupiny adolescentů. Ty docházeli na výuku do domu učitele či do domu rodiny Misurdů. Téma je zapotřebí vždy citlivě probrat také s vedením spolku, aby se neprohlubovaly rozpory mezi krajany.

Mimo výuky češtiny jsem se účastnila defilé místních spolků, kde Unión Checoeslovaca tento rok prezentovala českou tradici spojenou se svátkem svatého Mikuláše. V dubnu proběhla v prostorách Unión Checoeslovaca oslava 105. výročí příchodu moravských rodin do města Presidencia Roque Sáenz Peña. 30. dubna jsem uspořádala pro děti vědomostní hru spojenou s hledáním pokladu, výrobu čarodějnice a její upálení. Během velikonočních svátků proběhlo pečení perníčků, zdobení velikonočních vajíček a výuka byla věnována českým velikonočním tradicím. V říjnu jsem se podílela na přípravách přehlídky krajanských spolků (*7° Expo Feria de Colectividades Extranjeras*), která trvala 3 dny. Snad nejvýznamnější událostí tohoto roku organizované vyučujícím byla oslava 100. výročí vzniku samostatného Československa, která byla spojena se 7. Festivalem české a slovenské kultury v Latinské Americe (*7° Festival de la cultura checa y eslovaca en América Latina*). V Unión Checoeslovaca probíhaly oslavy celkem 3 dny. Součástí bohatého programu byla i premiéra divadelního představení *Vražda v salónním coupé*, kterou jsme s krajany zkoušeli jednou týdně během celého roku. S blížícími se oslavami pak zkoušky probíhaly každý den. Během sobotního dopoledne vyhrazeného prezentacím jsem účastníkům představila prezentaci o Albertu Vojtěchu Fričovi. V prosinci proběhla v Unión Checoeslovaca oslava svatého Mikuláše, kdy byly dětem a studentům zároveň předány certifikáty společně s nabídkou, jejíž obsah se odvíjel od studijních výsledků. S blížícími se Vánocemi byla výuka věnována českým vánočním tradicím a krajané si s vyučujícím mohli vyzkoušet vánoční zvyky jako např. pouštění lodiček. Každý měsíc probíhal kurz vaření. Jednou z jeho výhod bylo i začlenění osob s českými kořeny, které se nepodílely na aktivitách spolku ani se neúčastnily výuky. Během roku jsem se také účastnila zkoušek a vystoupení sboru *Melodie*.

### **Resistencia**

Resistencia je největší město provincie Chaco, ležící na hranici s provincií Corrientes.

V Resistencii působí spolek *Asociacion Civil Bratři Všichni*, jehož předsedou je Carlos Klepacek. Většina aktivit se odehrává právě v domě pana Klepáčka. Spolek není tak početný, ale vykazuje spoustu aktivit. Z větší části je složený z kolektivu mladých lidí, bývalých vysokoškolských studentů, kteří dávají spolku progres a jsou zároveň součástí taneční skupiny *Conjunto Kořene del Chaco*. Tento soubor pravidelně prezentuje československou kulturu během svých tanečních a pěveckých vystoupení.

Vyučující jezdí do Resistencie každý pátek. Výuka probíhá v budově *Departamento de Idiomas Modernos*, jež je součástí UNNE (*Universidad Nacional del Nordeste*). Učitel má k dispozici bílou tabuli, video přehrávač a televizní obrazovku, kterou je možné propojit s počítačem. Výuka zde probíhá ve 4 úrovních. Studenti mohou oficiálně studovat 4 roky a získat certifikát. V příštím roce

bude pravděpodobně oficiální výuka prodloužena na 5 let s ohledem na náročnost českého jazyka. Někteří studenti však docházejí neoficiálně na výuku již řadu let. Výuka se zde řídí akademickým rokem a na konci zimního a letního semestru se dělají písemné a ústní zkoušky.

V roce 2018 probíhala výuka češtiny u 5 následujících skupin:

1. skupina – konverzace – 1–2 studenti (60 min. týdně)
2. skupina – začátečníci – 2 studenti (90 min. týdně)
3. skupina – mírně pokročilí – 5 studentů (90 min. týdně)
4. skupina – středně pokročilí 1–2 studenti (90 min. týdně)
5. skupina – pokročilí – 2 studentky (90 min. týdně)

Mimo výuky češtiny jsem se podílela na zkouškách a aktivitách *Conjunto Kořene del Chaco* ve spolupráci se spolkem *Asociacion Civil Bratři Všichni*. V rámci oslav 100. výročí vzniku samostatného Československa jsem se podílela na přípravách oslavy v domě Carlose Klepáčka. Kromě těchto aktivit jsem také doprovázela *Conjunto Kořene del Chaco* při cestě na mezinárodní festival krajských spolků v Oberá. Jako již tradičně každým rokem se vyučující účastní dnu otevřených dveří v *Departamento de Idiomas Modernos*. Společně se studenty češtiny jsme návštěvníkům prezentovali český jazyk, českou kulturu, významné české osobnosti a filmy, českou hudbu a českou gastronomii.

### **Pampa del Indio**

Malé město na severu provincie Chaco, které leží poblíž řeky Bermejo.

V Pampa del Indio v tomto školním roce výuka neprobíhala z důvodu nedostatku žáků. Žije tam rodina Verlíkových, kterou jsem jezdila navštěvovat cca jednou za dva měsíce a stýkala jsem se s nimi během jejich návštěv v Presidencia Roque Sáenz Peña. S příslibem Verlíkových se snad v příštím roce podaří výuku v Pampa del Indio znovu obnovit. S ohledem na úroveň znalosti českého jazyka mezi místními krajaney by byla škoda od výuky upustit.

### **Villa Angela**

Jedná se o větší město ležící asi 100 km jižně od Presidencia Roque Sáenz Peña. Ve městě bydlí menší skupina českých krajanů, která nevykazuje žádnou aktivitu. Jediným krajanem, který se aktivně zajímá o českou kulturu a komunikuje s krajským učitelem je Javier Křeháček, učitel literatury. Ve spolupráci s panem Křeháčkem jsem letos uspořádala na střední škole přednášku o českém jazyce a české historii, které se zúčastnili někteří studenti a profesori. Přednášky se budou pravděpodobně v příštím roce opakovat. Javier Křeháček by zároveň rád založil český krajský spolek.

### **Oberá**

Oberá je největší město argentinské provincie Misiones.

V Oberá se nachází další významná krajská komunita. Doposud sem učitel na výuku nezajížděl. V předešlých letech se role učitelky češtiny v krajské komunitě ujímala krajanek Sylva Berková, která se však vrátila do rodné Ostravy. Místní krajané mají o výuku českého jazyka stále zájem. Výuky by se příští rok rád ujal manžel Sylvy Berkové Samuel Arredondo Córdova ve spolupráci s vysílaným krajským učitelem, který by jeho výuku doplňoval jednou měsíčně. Do Oberá by učitel mohl zajíždět během své cesty z Paraguaye. Z hraničního města Posadas cesta trvá 1,5 hodiny.

Učitel je místní komunitou zván na různé oslavy, zvláště pak na *Fiesta Nacional del Inmigrante* (mezinárodní festival krajanských spolků). Festival je každoročně pořádán na začátku září a je považován za jeden z nejvýznamnějších festivalů svého druhu v Argentině.

## **Paraguay**

Do Paraguaye jsem v tomto školním roce zajížděla jednou měsíčně, většinou na 4 dny. Skupinu studentů se podařilo vytvořit pouze v Coronel Bogadu. Pokles zájmu na ostatních místech pravděpodobně souvisí se sporadickými návštěvami učitelů.

### **Coronel Bogado**

Jedná se o malé městečko, které je spojeno pravidelnou autobusovou linkou s Encarnaciónem. Cestování mezi městy trvá méně než jednu hodinu.

Ve školním roce 2018 probíhala výuka v Coronel Bogadu jednou měsíčně. Zpravidla se jednalo o 4 vyučovací dny, nebo byla výuka některé dny nahrazena událostí pořádanou krajanským spolkem *Asociación Cultural de Checos y Eslovacos de provincia Itapúa* nebo místním slovanským spolkem. Výuka českého jazyka probíhala v domě rodiny předsedy spolku Jaroslava Maška, který je hlavním propagátorem české kultury v Paraguayi.

Jazyková výuka probíhala ve dvou skupinách:

1. skupina: děti (6–16 let) – začátečníci až mírně pokročilí – 1–8 studentů (90 min. každý den pobytu učitele)
2. skupina: dospělí (18–74 let) – mírně pokročilí až pokročilí – 1–6 studentů (90 min. každý den pobytu učitele).

Mimo výuky češtiny jsem se zúčastnila oslav 100. výročí vzniku samostatného Československa, které pořádala místní krajanská komunita a také každoroční závěrečné prezentace slovanského tanečního souboru *Ballet Eslovo*, jenž má v repertoáru také české tance a tančí v něm čeští krajáci. V průběhu tohoto školního roku jsem během svých návštěv vypomáhala s korekturami knihy o českých krajanech v Paraguayi, kterou připravuje předseda Jaroslav Mašek.

### **Encarnación**

Větší pohraniční město, které leží na břehu řeky Paraná.

V Encarnaciónu pro nedostatek žáků tento rok výuka neprobíhala. Vždy jsem alespoň jezdila navštívit rodinu do domu krajana Daniela Marka či do automechanické dílny, kterou pan Marek vlastní se svými dvěma bratry a vypomáhají v ní další členové rodiny.

### **Carmen del Paraná**

Malé městečko, které leží mezi Encarnaciónem a Coronel Bogadem.

Výuka zde neprobíhá již několik let, zanikla se zrušením místa samostatného učitele v Paraguayi. Stále se zde však nachází skupina českých krajanů. V příštím roce by bylo dobré zkusit obnovit alespoň kontakt s místními krajanými v rámci návštěv.

### **Asunción**

S krajanými v Asunciónu proběhla komunikace spíše elektronicky. Několik z nich přijelo na oslavu 100. výročí vzniku samostatného Československa v Coronel Bogadu.

Kromě výuky češtiny se učitel musí věnovat dalším aktivitám, které zahrnují překlady španělských textů do češtiny, studentům zprostředkovává veškeré informace o studiu v České republice (o letních kurzech českého jazyka pro krajany, o možnostech studia v ČR), vypomáhá v komunikaci s českou ambasadou v problematice týkající se udělení občanství a víz, vypisuje žádosti o granty a důležitou složkou je také organizace a aktivní účast na oslavách a událostech spojených s českou kulturou a krajanskou tematikou. Důležitým úkolem učitele je také být dobrým společníkem a přítelem krajanů, což také napomáhá šíření dobrého povědomí o Češích a České republice a zároveň rozšiřuje prostor pro další možnou spolupráci.